NAUJIENOS

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Ų LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LXX — Price 25c — Chicago, Ill. — Trečiadienis, Wednesday, July 20, 1983 — Nr. 139

JAV RUOŠIA MANIEVRUS KARIBŲ JŪROJE

PADIDĖJUS NEDARBUI, KRAŠTE YRA BADAUJANČIŲ ŽMONIŲ

SANDĖLIUOSE YRA DAUG MAISTO, BET KRAŠTE ŽMONĖMS TRŪKSTA RYŽIŲ

WASHINGTON, D.C.— Amerika yra turtinga, turi dideles maisto atsargas, bet paskutiniais dviem metais, nedarbui vis augant, padidėjo miestuose badaujančių žmonių skaičius, miestų merų konferencijoje buvo konstatuota.

Amerikos sandėliai yra dideli ir maisto atsargos yra didelės, bet specialistai pastebėjo, kad amerikiečiai nevalgo pakankamai ryžių. Ryžiai yra sveikatai būtini. Atsargos sandėliuose yra ryžių, bet miestuose yra žmonių, kurie nepajėgia nuspirkti ryžių.

Amerikoje badas — tai gėda

Ohio valstijos atstovas Tony P. Han pareiškė, kad Amerikoje badas yra didžiausia gėda. Kraštas turtingas įvairiu maistu, o tokiame krašte badaujančių žmonių neturėtų būti.

Amerikos sūrio sandėliai buvo ir yra pilni. Vyriausybė nutarė dalyti sūrį vyresnio amžiaus žmonėms ir ligoniams. Bet dalinimo procesas nėra teisingas. Vyriausybės patvarkymai sako, jog sūrio atsargos turi būti duodamos be jokio mokesčio, bet vietomis sūrio dalytojai pasižadėję neimti nė cento, pradžioje imdavo po $3 už sūrį. Imdavo už pirmąjį. Bet kai išaiškino, buvo nutarta, kad jeigu nori gauti pinigų, tai turi duoti ir pakvitavimą.

Senatorius Dole pataria dalyti atsargas

Senatorius Robert Dole patarė skirstyti sandėliuose laikomas maisto atsargas. Jei maistas ilgai laikomas sandėliuose, tai jis sugenda. Sugedusį maistą reikia sunaikinti. Senatorius R. Dole pataria dalyti didesnes įvairaus maisto atsargas, kol maistas dar geras.

Kalifornijos demokratų atstovas Leon Paneta pritaria senatoriaus Robert Dole pasiūlymui. Jam atrodo, kad sandėliuose reikia atnaujinti maisto atsargas, kad ir teityje nebūtų badaujančių.

Kansas City, Mo., susirinko 15 jaunų žmonių grupė, nusinešė palapinę ir įsitaisė vietą sėdėti ir gulėti. Jaunų vyrų ir moterų grupė badu protestuoja prieš netvarkingą maisto atsargų paskirstymą. Jie prabadavo 12 dienų.

PLANAVO ĮSIVERŽTI Į SURINAMĄ

HAGA. — Olandijos vyriausybė patyrė, kad grupė parsidavėlių liepos 1 dieną planavo pasiekti Prancūzų Gijaną ir, peržengus sieną, įsiveržti į Surinamą.

Olandų vyriausybė, patyrusi apie ruošiamą perversmą, laiku pranešė Surinamo vyriausybei apie 300 parsidavėlių, planavusių įsiveržti į Surinamą.

Įsibrovėliai norėjo įsiveržti iš Prancūzų Gijanos, kiti atskristi lėktuvais, o būtų nusileidę iš šiaurės kalnų, bet olandų žvalgybos gera uoslė sustabdė įsibrovėlius, nes laiku buvo įspėta Surinamo vyriausybė. Jeigu jie būtų atskridę į Paramaribo aerodromą, tai ten jų laukė gerai ginkluoti vyrai. Visi būtų buvę suimti ir teisiami.

PRANCŪZAI SUĖMĖ 51 ARMĖNĄ

PARYŽIUS. — Prancūzijos vyriausybės suėmė 51 armėną Paryžiuje ir pradėjo juos tardyti. Armėnai padėjo bombą Orly aerodrome, kuri užmušė šešis turkų keleivius ir sužeidė 56 tame lėktuve buvusius keleivius. Pasakojama, kad lėktuvas turėjęs pasiekti Ankaros aerodromą ir ten sprogti, bet, matomai, bomba sprogo anksčiau.

Armėnai gali turėti teisę vesti kovą su turkais, bet jie neturi teisės sprogdinti bombas viešose vietose ir žudyti nekaltų žmonių. Prancūzų policija yra pasiryžusi surasti nusikaltėlius ir patraukti juos į teismą už šešių žmonių nužudymą. Prancūzai yra įsitikinę, kad suimtų įtariamųjų tarpe turi būti bent vienas ar du, kurie žino, kas padėjo bombą Orly aerodrome ir kas pasigyrė, kad jie atsakingi už turkų nužudymą.

— Beiruto šiaurės kalnuose antradienį ėjo libaniečių karių ir drūzų kruvinos kovos.

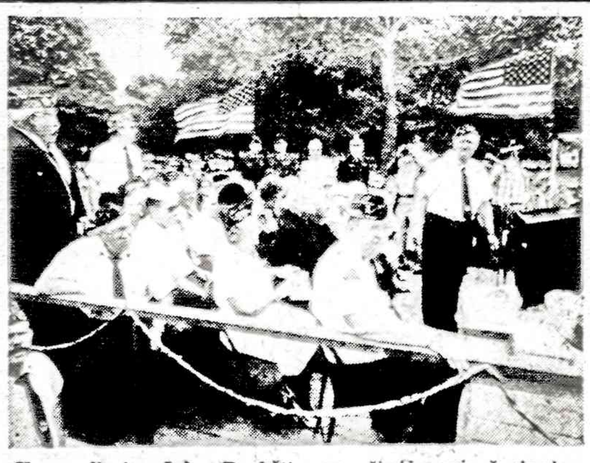

Komandierius John Paukštis pranešinėja apie žygiuojančias Amerikos Legiono kuopas ir lietuviškas organizacijas. (Martyno Nagio nuotrauka)

Komandieriaus John Paukščio suorganizuotas Dariaus-Girėno 50 metų skridimo minėjimas Marquette Parke šių metų liepos 4 dieną. (Martyno Nagio nuotrauka)

NIKARAGUA SKUBA DALYTI ŽEMĘ KRAŠTO BEŽEMIAMS

VYRIAUSYBĖ ATIDĖLIOJO ŽEMĖS DALINIMĄ, BET PASKUTINIU METU SKIRSTO DVARUS

MANAGUA. — Nikaraguos vyriausybė ištisus mėnesius skelbė, kad nusavins turtuolių žemes ir skirstys ją bežemiams ir mažažemiams.

Paskutinėmis dienomis vyriausybė pradėjo skirstyti Somozos ir kitų turtuolių dvarus, kurie viską paliko ir išvyko į užsienį. Vyriausybė šitą klausimą atidėliojo, bet dalinimo darbas jau pradėtas. Sandinistai jaučia, kad dabartinė vyriausybė ilgai nesilaikys.

Dalis Nikaraguos jaunimo pasiųstas į Honduro pasienį. Kita dalis yra Salvadore. Vyriausybė norėjusi palaukti, kol kariai grįš ir tada duoti jiems po sklypą.

Žemės dalinimas pradėtas pirmadienį

Nikaraguos didelių žemės savininkų žemė buvo planuojama dalyti kariuomenėje tarnaujančiam jaunimui, bet gyventojai neteko kantrybės.

Pirmadienį pradėta dalyti žemę. Atvažiavę matininkai skirsto žemę sklypais, ruošia paprastus dokumentus ir skiria greta gyvenantiems bežemiams. Žmonės bijo, kad vyriausybės pakaitos gali įvykti greičiau, negu daugelis mano. Kas gaus žemės dabar, tas ją turės, bet negavusiems bus sunkiau ją įsigyti.

— Mula Chomeini yra įsitikinęs, kad iraniečiai turi geresnius lėktuvus negu irakiečiai. Chomeini nepajėgia įtikinti karių, kad eitų pirmyn kovos lauke.

KALENDORELIS

Liepos 20: Česlovas, Alvydas, Leišis, Skudrė, Bareivis, Tuopa, Anis.

Saulė teka 5:33, leidžiasi 5:20.

Oras tvankus, šiltas, lis.

KAMPELMANAS SAKO RUSAMS TEISYBĘ

MADRIDAS, Ispanija. — Max Kampelmanas, JAV delegacijos pirmininkas Madrido konferencijoj, pirmadienį pasakė rusams kelis labai karčios teisybės dalykus tiesiai į akis.

Kampelmanas nurodė, kad buvo bereikalingai ginčytasi ir visai be pagrindo, bet kai rusai sutiko padaryti nuolaidą ir pasirašyti protokolą, tai keli dalykai paliko visai nepaliesti.

Sovietų vyriausybė nesilaiko pagrindinių žmogaus teisių, bet šį kartą jų nepasižadėjo gerbti.

Sovietų atstovas Kondraševas labai pasipiktino Kampelmano pastaba ir pareiškė: Vietoj džiaugtis padarytais pirmais žingsniais, Kampelmanas kritikuoja, reikalauja vis daugiau ir daugiau.

ED. VRDOLIAK PADĖJO BERNARDUI EPTONUI

CHICAGO, Ill. — Albert Raby, juodžių politikas, taip pat norįs patekti į Kongresą, tvirtina, kad praeitos rinkiminės kampanijos metu Ed. Vrdoliak davė gana stambią sumą respublikonų atstovui Bernardui Eptonui. Dabar tas pats A. Raby norėtų stambesnę sumą gauti iš Vrdoliako. Jis aiškiai pasakė, kad jis norėtų gauti $4,700.

Pats Vrdoliak prisipažino, kad jis padėjo Eptonui. Tai nėra joks nusikaltimas. Rinkimai laisvi ir žmonės gali duoti savo pinigų kam tiktai jie nori. Vieną kartą Epton gavo $1,200, kitą kartą $2,200, o trečią kartą $3,400, bet niekur neparašyta pavardė.

BE TEISMO NUTEISTŲJŲ NEGALIMA PALEISTI

CHICAGO, Ill.— Illinois valstija turi daugiau nuteistųjų, negu kalėjime vietos. Gubernatoriui atėjo mintis, kad dalis nuteistųjų galima paleisti.

Bet Chicagos teisėjas yra visai kitos nuomonės apie šitą reikalą. Nei gubernatorius, nei kalėjimo viršininkas negali paleisti nuteisto žmogaus. Jį gali paleisti tiktai teisėjas. Niekas kitas. Jeigu kas drįs paleisti nuteistą žmogų, tai toks žmogus turi eiti į teismą.

Teisėjas tvirtina, kad gubernatorius privalo įtikinti Illinois įstatymų leidėjus, kad jie pastatytų daugiau patalpų kaliniams laikyti. Jeigu gubernatorius nepajėgia jų įtikinti, tai jis blogas įtikinėtojas, bet jo pareiga įtikinti, kad kalėjimai reikalingi.

PENKIOLIKA REFORMATŲ IŠSKRIDO Į AUSTRIJĄ

MASKVA, Rusija. — Liuferonų reformatų šeima, susidedanti iš 15 asmenų, pirmadienį iš Maskvos išskrido į Austriją.

Čmychalovų šeimos vyriausioji yra 60 metų amžiaus motina, prižiūrinti visus didelius ir mažus. Josios sūnus, 21 metų Piotr Čmychalov, Sibire turėjęs savo dviejų kambarių namelį, kuriame jis gyveno su motina, žmona ir vaikais. Kartu važiavo Piotro sesuo Ana Maharanka su 5 josios vaikais.

Keturi šios šeimos nariai jau išvažiavo į Austriją prieš mėnesį. Jie jau apsigyveno Izraelyje. Čmychalovų šeima taip pat gaus žemės sklypą darbui.

— Edwin Meese III niekada nematė prezidento Carterio dokumentų pas Reaganą. Jų nematė ir prez. Reagano patarėjas Michael K. Denver.

PARODYS, KAD GALI SUSTABDYTI GINKLŲ VEŽIMĄ Į NIKARAGUĄ

PREZIDENTAS REAGANAS PARINKO HENRY KISINGERĮ VADOVAUTI KOMITETUI SALVADORUI GINTI

WASHINGTON, D.C. — JAV saugumo taryba nutarė kelių savaičių bėgyje suruošti manevrus Karibų vandenyse, kad galėtų įrodyti Kubai, Nikaraguai ir net Sovietų Sąjungai, jog gali sustabdyti bet kokių ginklų įvežimą į Centro Amerikos valstybes.

Paskutinėmis dienomis buvo daromas didelis spaudimas į prez. Reaganą, kad jis, viską palikęs, vyktų į Cancun salą, ten susitiktų su Kubos diktatorium Fidel Castro ir aptartų dabartinę padėtį ne tik Nikaraguoje, Salvadore, bet ir kituose kraštuose. Castro asmeniškai būtų informavęs prezidentą apie Nikaraguoj esančias karo jėgas ir apie jų pajėgumą Salvadore, Hondure ir kitose valstybėse.

Prezidento Reagano nepaveikė keturių prezidentų kvietimas į Maksikos salą, bet jis sukvietė saugumo tarybą ir pasitarė apie Cancun saloje susirinkusiųjų tikslus. Taryba priėjo išvados, kad būtų geriausia 5-6 savaičių laikotarpyje Karibų vandenyse suruošti Amerikos laivyno ir aviacijos manevrus. Manevrai įtikintų visus, kad JAV galėtų labai lengvai sustabdyti ginklų siuntimą į Kubą, Nikaraguą ir kitas Karibų jūros vietas. Ne tik diktatoriui Castro, bet ir kitiems būtų aišku, kad, sustabdžius ginklus, sustabdomos ir visos avantiūros.

Prez. Reaganas paskelbė, kad jis sudarys abiejų politinių partijų komitetą, kuris aptartų visus Centro Amerikos bėgamuosius reikalus. Prezidentas pasirinko dr. Henry Kisingerį, buvusį valstybės sekretorių, vadovauti šiam komitetui.

Prieš metus Henry Kisingeris yra pergyvenęs širdies operaciją. Atsigavęs jis pareiškė, kad jis nesieks jokio atsakingo darbo, kuris galėtų pakenkti jo sveikatai. Atrodo, kad šias pareigas Kisingeris galėtų atlikti. Dauguma atsakingų pareigūnų pritaria prez. Reagano nutarimui pakviesti Kisingerį tam komitetui vadovauti. Visiems yra žinomi jo diplomatiniai gabumai.

LEŠEK VALENSA GRĮŽO Į DARBĄ

DANCIGAS, Lenkija. — L. Valensa, gerokai išvargęs kelione į Zakopanę, gavo dvi savaites atostogų. Praeitą pirmadienį jis grįžo į darbą.

Valdžios spauda rašė, kad jis gali būti nepriimtas į darbą, nes jis be leidimo buvo išvažiavęs atostogų. Pasirodo, kad jis buvo gavęs atostogas. Jis jautėsi pavargęs, paprašė atostogų ir jas buvo gavęs. Kai grįžo į darbą, niekas jam nieko nepriminė.

Laivų statybos įmonės darbininkai jį šiltai pasitiko. Jis buvo patenkintas, kad popiežius sutikęs su juo išsikalbėti įvairiais Lenkijos reikalais. Popiežius jam liepęs užmiršti kovas su generolais ir stengtis atgaivinti Lenkijos krašto ūkį.

AMERIKOS KARO JĖGOS VISUS APRAMINS

WASHINGTON, D.C. — Dr. Henry Kisingeris pareiškė, kad Amerikos aviacija, laivynas ir pėstininkai įtikins visus Karibų jūros pakraščių gyventojai, kad ramybė yra pats sveikiausias ir naudingiausias dalykas.

Ne tik Amerikos karo laivai, bet ir aviacija bei įvairiose salose iškelti Amerikos kariai apramins ne tiktai diktatorių Castro, bet ir Nikaraguos sandinistų, kunigą, kuris eina užsienio reikalų ministerio pareigas. Nebus tada jokių kalbų apie įsiveržimą į Salvadorą. Jeigu įsiveržtų, tai turės vėl skubėti atgal, nes JAV iškels savo karius bet kurioj Nikaraguos provincijoj. Kisingeris bandys įtikinti Centro Amerikos valstybes, kad neliestų nė vienos pėdos svetimos žemės.

— Antradienį aukso uncija kainavo $424.

Paskutinėm dviem dienom kubiečiai pagrobė du lėktuvus, iš Miami skridusius į Chicagą. Grobikai įsakė lakūnams nuvežti juos į Havaną. Grobikai suimti, o lėktuvai buvo sulaikyti 3 valandoms.

MODERNI MOZAIKA IR MAGARYČIOS

Dėsto šio skyriaus redaktoriai

★

Apie geradares ir piktas laumes

Žmonių vaidduotės ypatingumai

Seniau lietuviai gerumą ir blogą vaizdavo labai konkrečiai. Pagal anų laikų supratimą, tam tikros dvasios, turinčios magiškos galios, apdovanodavo žmogų visokiomis gėrybėmis arba, priešingai — jį labai nuskriausdavo. Jei arklys prigėrė, tai buvo piktos dvasios kerštas; jeigu javai užderėjo, tai ant jo susimilo koks nors dievukas. Nepažinimas gamtos ir jos įstatymų sukūrė begales dangaus ir žemės jėgų, kurios kontroliavo paprasto žmogelio gyvenimą.

Visi esame girdėję apie laumes. Prieš keletą šimtmečių jos atrodė tikruoju dalyku. Tai buvo geros ir blogos dvasios. Vienos gelbėjo, kitos kenkė. Žmogus galėjo nuo jų apsisaugoti arba pasinaudoti jomis vartojant gudrumus, o jei ne tai paklusnumą. Tas laumes kiekvienas asmuo suprato savaip, todėl bendro vaizdo ir negalima nupiešti. Kad aiškiau suprasti ką jos galėdavo padaryti, pažiūrėkime į keletą pasakaičių, užsilikusių liaudyje.

Vienuose namuose abu tėvai mirė ir paliko keturiolikos metų dukrelę. Toji mergelė liūdėjo, verkė ir niekas negalėjo jos nuraminti. Neužilgo pas ją atėjo dvi laumės ir sako: "Miela mergaite, neverk taip labai dėl savo tėvelių. Mudvi viskuom tave aprūpinsim ir nieko tau netruks. Tik kai gausi dovanas, nesakyk iš kur jos atėjo..."

Paskiau laumės pradingo.

Sekantį rytmetį našlaitė surado namuose porą gražių ritinių audeklo. Bevyniojant, ji užtiko drobės, gelumbės, auksomito ir pan. Kitą dieną jos aruodai prisipildė grūdų ir sumaltų miltų. Mergaitė nudžiugo ir buvo labai dėkinga laumėms. Vėliau ji susilaukė pinigų, šaunių drabužių ir panašiai.

Kaimynai stebėjosi ir nežinojo iš kur tas viskas atsiranda. Pagaliau jos giminės ėmė versti ją pasisakyti. Neiškentėjusi mergelė pasakė visą tiesą. Tą patį vakarą atlankė ją tos pačios laumės ir pasakė: "Nuo dabar mes nieko daugiau nebegalėsim tau suteikti, nes tu neišlaikei savo žodžio".

Kita charakteringa pasakaitė apie laumes yra sekanti:

Sykį viena našlė, negalėdama pati nuvalyti laukų, didžiai susirūpino ir nežinojo ką bedaryti. Bet štai atėjo pas ją laumė ir pasiūlė: "Jei tu man duosi užtektinai pavalgyti ir dar įteiksi lašinių paltį, tai aš visą vasarojų į dieną nuvalysiu".

Moterėlė mielai sutiko ir ištikro vasarojus buvo jau daržinėje.

Bet kai laumė atėjo valgyti, tai jai davė ką tik turėjo. Pavalgius, laumė prašo lašinių, bet moterėlė aiškinasi to nepažadėjusi. Laumė užpyko ir išbėgusi lauk sunešė javus atgal į lauką ir paskiau pati pradingo. Taip moterėlė ir likosi su savo rūpesčiais.

Kaip matome, šiose pasakaitėse yra nemažai pamokinančio elemento. Jose aiškiai pabrėžiama reikalingumas išlaikyti savo žodį ir neapgaudinėti tų, kurie padaro gerą. Rodosi, kad tokios moralybės turėtų pasimokyti ir Maskvos bolševikai, kurie dabar bando apgauti geradarius amerikiečius.

Gervė

NEGALĖJO IŠSIRINKTI

Žiūrėdama į naują perfumų bonkutes, kurių vardai buvo: "Prisiglaudimas", "Mano nuodėmė", "Saldus bučkis" ir daugybė kitų, sarmatlyva jauna mergaitė paklausė pardavėjo:

— Ar neturite ką nors dėl pradinių?

* * *

NIEKO NUOSTABAUS.

— Kaip tai yra, kad toji mergina vis mažina savo metus?

— Visai paprastas dalykas! Juk jos gyvenimas nuolat mažėja.

* * *

GREITAI IŠGYDĖ

Gydytojas: — Labas rytas, ponia Žukiene. Ar patikrinai savo vyro temperatūrą, kaip aš liepiau?

Žukienė: — Taip. Aš paskolinau barometrą, uždėjau ant jo krūtinės ir pamačiau, jog rodo "labai sausa". Nubėgau parnešti kvortą alaus ir supyliau jam. Šiandien jis išėjo į darbą.

* * *

ŽINO SAVO VIETĄ

Kodėl tavo nosis taip raudona? Juk tu nesi nuolatinis girtuoklis...

— Žinai, drauguži, ji yra raudona iš pasididžiavimo, kad niekad nesikiša į svetimų žmonių reikalus.

* * *

PASIGIRIMAS

— Mano tėvas žinojo dieną ir valandą kada jis mirs

— Kaip jis tą galėjo atspėti?

— Teisėjas jam pasakė.

* * *

BŪSIMAS GENEROLAS

Jonukas sugavo peteliškę ir ramiai nuplėšia jai sparnelius.

— Kaip tu gali kankinti tą nekaltą peteliškę? — piktai surinka tėvas.

— Aš nieko blogo jai nedarau, tik bandau perkelti iš aviacijos į pėstininkus.

* * *

Kariuomenėje

— Jonai, duok tu man savo marškinius, aš tau duosiu savo.

— Tai kam tokie mainai?

— Seržantas liepė pasikeisti baltinius.

* * *

JAM PAGELBĖS

Plėšikas įlindęs į vidų, sutinka šeimininką:

— Nesijudink iš vietos, nes šausiu. Aš ieškau tavo namuose pinigų...

— Aš mielai pagelbėsiu jums ieškoti, nes pinigai ir man reikalingi, — ramiai atsakė šeimininkas.

* * *

NETURI KITOS PROGOS

Žmona išmetinėja savo vyrui:

— Kaip gali tu mane barti, kuomet pas mus namuose yra svečių?

— Well, kuomet svetimų namuose nėra, tai aš nedrįstu ką nors tau pasakyti...

* * *

VISAI KITAIP ATRODO

— Ar Tamsta nusipirkai nau jus čeverykus... visai kitaip dabar atrodo kojos.

— Ar žinai ką? Nusipirk tam sta naują skrybėlę ir tas gal pagelbės jūsų galvai.

* * *

PATARNAVIMAS

— Ar negalėtum atlikti man vieno mažmožio?

— O kas gi tai yra?

— Paskolink man vedybinį žiedą; po vestuvių sugrąžinsiu.

* * *

• Mažame miestelyje kunigas klausia Anupro:

— Kodėl tu niekad neatsilankai į bažnyčią?

— Dėl trijų priežasčių. Pirma, man nepatinka jūsų pamokslai; antra, man ausis rėžia giedojimas, o trečia, toje bažnyčioje aš paėmiau šliūbą.

— Sveikas gyvas, Maiki.

— Dar gyvas, bet ar sveikas, tai nežinau.

— Kodėl tu taip klausimą keli?

— Karštis visiems galvas apsuko.

— Visiems negali apsukti. Vienam kitam gal ir apsuko, bet visiems negali.

— Kaip negali, jeigu taip padaro. Kada karšta ir tvanku, tai kraujas smarkiau plaka. Kai plaka, tai muša smarkiau į galvą.

— Muša į širdį, bet ne į galvą.

— Muša į širdį, bet mušimas ateina iš galvos. Jeigu galva širdžiai neįsako, tai širdis taip smarkiai nemuša. O jeigu karštis įsako širdžiai smarkiau plakti, tai ir galvoje atsiliepia.

— Žiūrėk, Kamantas ištiesė dr. Bobeliui ranką, kai įstikino, kad dauguma suvažiavusių atstovų nepritarė Kamanto paruoštiems įsakymams. Jeigu dr. Bobelis suvažiavusių atstovų būtų neįtikinęs, tai nebūtų buvę jokio reikalo tiesti rankos. Ištiesė ranką, kad galėtų įsakinėti, kaip jis anksčiau įsakinėjo. Jeigu jo būtų neišrinkę, tai tada jis neįsakinėtų, bet jį išrinko tam, kad įsakinėtų. Anksčiau jis galėjo įsakinėti, rankos nepadavęs.

— Bet jis ranką padavė, kad klausytų daugumos nutarimų.

— Jis ranką padavė, kad galėtų tartis ir susitarti.

— Nieko panašaus. Jis ranką padavė, kad įsakinėtų, o nesitartų. Toronte jam nereikėjo tartis, tai jis atvažiavusiems nedavė progos nei žodžio tarti. Ir dabar Kamantas išrinktas, kad neleistų opozicijai tarti žodžio. Tiktai šį kartą jam reikėjo ištiesti ranką. Bet rankos ištiesimas buvo reikalingas, kad neleistų Bobeliu itarti žodžio. Bobelis pasakė pagrindines mintis, o toliau Kamantas viską tvarkė.

— Tai kuriam laiui turėjo dr. Bobelį sustabdyti?

— Dr. Bobelis gali kalbėti kiek tiktai laikas jam leidžia, bet šiuo atveju Kamantas turi būti sustabdytas. Jis pasirinko tokią tarybą, susidedančią iš senų Kamanto bendradarbių. Visi yra pasiryžę viską taip sutvarkyti, kad jis, ištiesęs ranką, nieko negalėtų pasakyti. Juo labiau jis išties ranką, tuo mažiau jis pasakys. Jeigu ką sakytų, tai Gečys jį sustabdys. O jeigu Gečio neužteks, tai Drunga jį sustabdys, o jeigu šie du nieko nepajėgs, paleis Jonės tėvą, kuris galės visiems burnas užčiaupti.

— O kas tas Jonės tėvas, jeigu jis toks galingas.

— Jei nežinai, tai pasižiūrėk į graikų senąjį žodyną, tai išaiškins Jonę ir suprasi josios tėvą.

— Bet aš graikiškai nemokų.

— Tau graikiškai nereikia mokėti žodynui skaityti.

— Tai pabandysiu, kaip tu sakai.

— Pabandyk. Lik sveikas.

• Buvo kada tai sakoma: kalbėjimas yra sidabras, tylėjimas auksas: — aš pažinojau juos dar esant mediniais.

• Kalba išvedina protišką užsikarščiavimą.

• Nei vienas nesigailėjo už tai, kad valdė liežuvį.

• Liežuvis yra menkas sanarys, o padaro didžius darbus.

• Kaip kada tylėjimas yra išmintingiausias atsakymas.

• Liežuvis neturi dantų, o vienok kanda.

• Duok liežuviui daugiau poilsio, negu rankoms ir akims.

• Gyvenimas ar mirtis priklauso nuo liežuvio.

• Tylėjimas daug pasako.

• Kuris neturi gabaus liežuvio, tas turi gabias rankas.

• Tyli kaip šventasis.

• Vieną sykį tėvas išėjo su sūnum į javų lauką. Pasidairęs aplinkui sūnus klausia:

— Pasakyk man, tetyte, dėl ko vieni stiebai yra tiesūs, o kiti palinkę į žemę?

— Laba i paprastai. Tų, kurių varpos yra tuščios, tie išsitiesę, o tų, kurių pilnos — tie nulinkę.

Ar ne taip būna ir žmonių tarpe?

• Kai kurie moralistai pakėlė liarmą už tai, kad praeitais metais Amerikoj išgerta už 7 bilionus dolerių svaiginančių gėrimų.

Aš nesuprantu dėl ko jie čia karščiuojas. Kas sunaudota, to jau nebegrąžinsi. Tik reikia žiūrėti, kad degtinės nepritrūktų šiems metams.

• Vienas turtingas biznierius važiavo automobiliu ir apvirto griovy. Nuneša jį sužeistą į farmą ir šeimininkė paduoda jam gerti pieno su degtine.

Atsipeikėjęs biznierius sako- "Duosiu jums tūkstantį dolerių už tokią nuostabią karvę, kuri moka pagaminti ir alkoholį".

* * *

TARPE VAIKŲ

— Kuomet užaugsiu, tai būsiu daktaru. O ką tu pasirinktum?

— Aš tapsiu kleborau ir palaidosiu visus tavo pacientus...

TAI LAIKAI!

Tai laikai, tai laikai,
Kokie jau atėjo,
Kad prūsokai it špokai
Giedoti pradėjo.

Tu, Roseja, tu buvai
Kacapų gimtinė,
Mums mizaroms tu likai
Mylima tėvynė.

Tenai Andropovas saugiai
Šiandie viešpatauja
Ir su meškere ramiai
Tauteles žūklauja.

Tu, Andropove, daug esi
Malonių padaręs,
Mūs tėvynę naikini —
Tikras geradarys.

Mes gi bimbos, vabalai
Čionai knisinėjam,
Dėdę Samą taip gudriai
Visur šnipinėjam.

Tu, Andropove, tu brangus,
Ligotasis dievaitis,
Žemė, rojus ir dangus,
Kipšo karalaitis.

Stalineli, kuomet tu
Hitlerį godojai,
Slaptą dirbot vieni du
Su juo baliavojai.

Tu, Staline, tu žinai,
Kaip mes pataikavom
Ir jo naciškus batus,
Čiulpdami bučiavom.

Dabar mokam mes kitus
Naciais pavadinti,
Net ir brolius tremtinius
Tokiais pripažinti.

Tu, Andrpove, mus apgink
Nuo naciško vardo,
Mūsų garbę atgaivink,
Nes mums dirksnius ardo.

Mes atsimenam gerai,
Kaip sabotažavom
Ir Amerikos biauriai
Valdžią ignoravom.

Tu, Andropove, mokinai,
Kaip čia riaušes kelti,
Kur tik tvirti pamatai,
Dinamitu skelti.

Kaip su Hitleriu tiktai
Santaika nutrūko,
Išgaravo kvepalai
Ir vodka nudūko.

Kad ne Dėdės šoviniai,
Būt pagriebęs velnias,
Būt Andropovo amžinai
Nusinešęs kelnes.

Būt skandalas, negerai,
Kad taip atsitikę.
Be Andropovo vabalai
Našlaičiais būt likę.

Būt Andropovo skarmalai
Šakose kabėję,
Jeigu Dėdės šoviniai
Nebūt jam padėję.

Perkūnas

—Gerbiamas tamsta, duokite porą centų nusipirkti kavos puoduką...

— Kavos puoduką? Juk iš tavo burnos galima suuosti aitrios degtinės kvapas!

— Ką darysi, jei mokslas taip mažai pažengęs, kad negali pagaminti degtinės be blogo kvapo...

A. TAMULYNAS

PRISIMINKIME GARBINGUS MŪSŲ KNYGNEŠIUS

"Aušros" šimto m. proga "Naujienose" buvo rašyta apie "Aušrą". Aš esu rašęs apie priešaušrio lietuvių gyvenimą ir tas sąlygas, kuriose lietuviai kūrė savo kūrybą — žadino gimtojo krašto ir lietuvių kalbos meilę. Bet dar tenka nors trumpai priminti žymesniuosius knygnešius, kurie atliko didžiai reikšmingą darbą Lietuvai spaudos draudimo laikotarpiu.

Po 1863 m. Lietuvos ir Lenkijos sukilimo, Lietuva skaudžiai nukentėjo. Rusų caras atsiuntė Lietuvon žiaurųjį Muravjovą — sukilimui numalšinti. Daug lietuvių buvo išžudyta, kiti Vilniuje Lukiškio aikštėje buvo kariami ir daug lietuvių buvo išvežta Sibiran. Visos parapinės pradžios mokyklos buvo uždarytos. Vietoj lietuviškų mokyklų steigė rusiškąsias mokyklas prie cerkvių. O pagaliau 1864 m. uždraudė lotyniškomis raidėmis lietuviškąją spaudą.

Tauta be savo spaudos pasmerktą išnykimui. Lietuvių tautos ryžtas — išlikti gyvųjų tautų tarpe, privertė lietuvius lietuviškas knygas spausdinti Prūsų Lietuvoje, Tilžėje. Nors lietuviškųjų knygų spausdinimas svetur buvo sunkus, bet lietuviai nepalūžo — tą darbą ištesėjo (dirbo) per keturiasdešimt metų, kol 1904 m. buvo spaudos draudimas panaikintas.

Knygas, išspausdintas Tilžėje, reikėjo pagenti į Didžiąją Lietuvą, o Rusijos Vokietijos siena buvo budriai saugojama. Knygų gabenimas buvo sunkus ir rizikingas darbas. Knygas gabeno nakti, lyjant, audros ar pūgos metu, kada pasienio sargai mažiau buvo budrūs.

Kontrabanda iš Vokietijos vyko ir anksčiau, bet tai buvo kitos rūšies kontrabanda: nešdavo degtinę, medžiagas ir kit. prekes. Ir šios kontrabandos nešėjai dažniausiai gyveno prie Vokietijos sienos. Kiti net gerai praturtėjo iš šio "amato". Jie kartais sutikdavo nešti ir knygas, bet žinoma, tik už gerą atlyginimą. Kartais net žydai pernešdavo knygų iš Tilžės, bet tik už gerą atlyginimą. Šios rūšies knygų gabentojus niekas neskaitė knygnešiais, tai jau savos rūšies pasipelnytojai.

Knygų gabenimas iš Prūsų buvo daug pavojingesnis, negu degtinės, medžiagų, ar kitų daiktų. Mat, šios prekės buvo pavojinga tik per siena pernešti, o pernešus jos jau jokio pavojaus pakliūti rusams į nagus nebuvo. Kitaip buvo su knygų gabentimu: neužteko knygas tik per sieną pernešti, bet reikėjo visą laiką jas slėpti ir net namuose darydavo kratas ir žiauriai bausdavo, net už lietuviškų knygų skaitymą.

Kada mes kalbame apie lietuvius knygnešius, tai kalbame apie tuos lietuvius, kurie buvo idealistai, knygas gabeno iš Prūsų ne dėl materialinių išskaičiavimų, o dirbo iš idėjos. Tai buvo idėjinė laisvės kova dėl lietuviško žodžio.

M. Valančius suorganizavo pirmuosius knygnešius; Jurgis Bielinis, Stasys Ročiukas, Rukuiža ir Julius Steponkevičius. Vėliau knygnešių skaičius padaugėjo. Mat, knygos neužteko pernešti tik per sieną — reikėjo jas išplatinti. Buvo sudaryti knygų platinimo centrai. Jų ikslas — knygos parsigabenti iš Tilžės ir jas platinti Lietuvoj.

Žemaitijoje tikybinių knygų spausdinimu rūpinosi Laurynas S. Kušeliauskas, o Suvalkijoje knygų gabenimu ir knygų platinimą organizavo Sudargo klebonas Martynas Sidaravičius. ir kitus kunigus įtraukė į šį darbą.

Šiaurinėj Lietuvoj knygnešių organizatorius buvo Jurgis Bielinis. Jis žymiausias knygų platintojas—buvo vadinamas knygnešių karaliumi. Per keturiasdešimt metų nešiojo iš Prūsų knygas ir jas platino Lietuvoj. Jis buvo įsteigęs Panevėžio apskrityje slaptą knygoms platinti organizaciją.

Per sieną perneštas knygas vežė arkliais. Kelionė užtrukdavo ilgai, nes reikėjo saugotis žandarų, kaitalioti kelius ir sustojimo vietas, nes buvo persekiojamas. Rusai buvo paskyrę 500 rublių, kas padės jį sugauti. Jis neturėjo pastovios vietos — visur slapstėsi. Namuose savo negyveno — žmona su vaikais tvarkė savo ūkį.

Ne kartą buvo patekęs policijai: savo drąsa ir gudrumu išsisukdavo iš jų. Pergyveno daug pavojų—nuo Sibiro išgabenimo išsisuko. Bielinis tikėjo, kad jo darbas veltui nenueis. Tikėjo Lietuvos ateitimi: "Nemirsiu, kol nepamatysiu Lietuvos vaisko".

Jis savo idealizmu patraukė ir kitus knygnešius eiti garbingais knygnešių keliais. Jam buvo brangi Lietuva — jis tikėjo nepriklausoma Lietuvos idėja.. Jis mirė 1918 m. sausio 18 d. — gaila, kad nesulaukė tų pačių metų vasario 16 d., kada buvo paskelbta Lietuvos nepriklausomybė.

Spaudos draudimo metais knygnešių buvo daug. Jų visų paminėti neįmanoma, nes kiti liko nežinomi. Kiek knygnešių žuvo, kiek Sibiran buvo išvežtų ir kalėjimuose mirė, tikslių žinių neturime. Bet manoma, kad jų buvo keletas tūkstančių, nes darbą dirbo vyrai, moterys ir vaikai.

Pirmoji nukentėjusi knygnešė buvo Karolina Laniaučaitė. Ji buvo kalėjimuose iškankinta. Trečią kartą suimta ir buvo į Sibirą išvežta. Dėl knygų platinimo buvo Sibiran ištremtų ir kunigų. Vyskupo M. Valančiaus bute buvo padarytą krata.

Už lietuviškųjų knygų gabenimą iš Tilžės, jų platinimą, ar laikymą namuose buvo žmonės baudžiami kalėjimu, ištrėmimu Sibiran, mušami, kankinami ir šaudomi. Suvalkiešiai knygnešiai: Julius Kancleris ir Andrius Verbyla pasienio sargybinių buvo taip sumušti, kad išprotėjo. Tokio pat likimo susilaukė ir Izidorius Pocius — nuo mušimo pamišo.

Kankiniai knygnešiai: Laniaučaitė, Kancleris, Verbyla, Beguliai ir kiti neteko gyvybės už lietuvišką žodį — knygą.

Dėl ko buvo aukojama gyvybė? Kas manytų, kad dėl materialinių išskaičiaąimų — klystų. Kas dirbo mterialinių gėrybių vedinas, tas vertėsi kontrabandą — gabeno per sieną spiritą, medžiagas ir kt. Šių prekių gabenimas per sieną buvo pelningas ir mažai rizikingas. Taigi reikia skirti lietuviškųjų knygų gabenimą per sieną nuo kontrabandininkų pelningo verslo.

Lietuviškų knygų spausdinimas Prūsuose ir jų gabenimas Lietuvon ir čia išplatinimas tarp savųjų buvo visos lietuvių tautos gyvybinis reikalas— gelbėti tautą nuo išnykimo—tai Lietuvos laisvės kova. Mūsų knygnešiai nebuvo pinigo vergai, bet pirko Lietuvai laisvę savo gyvybėmis.

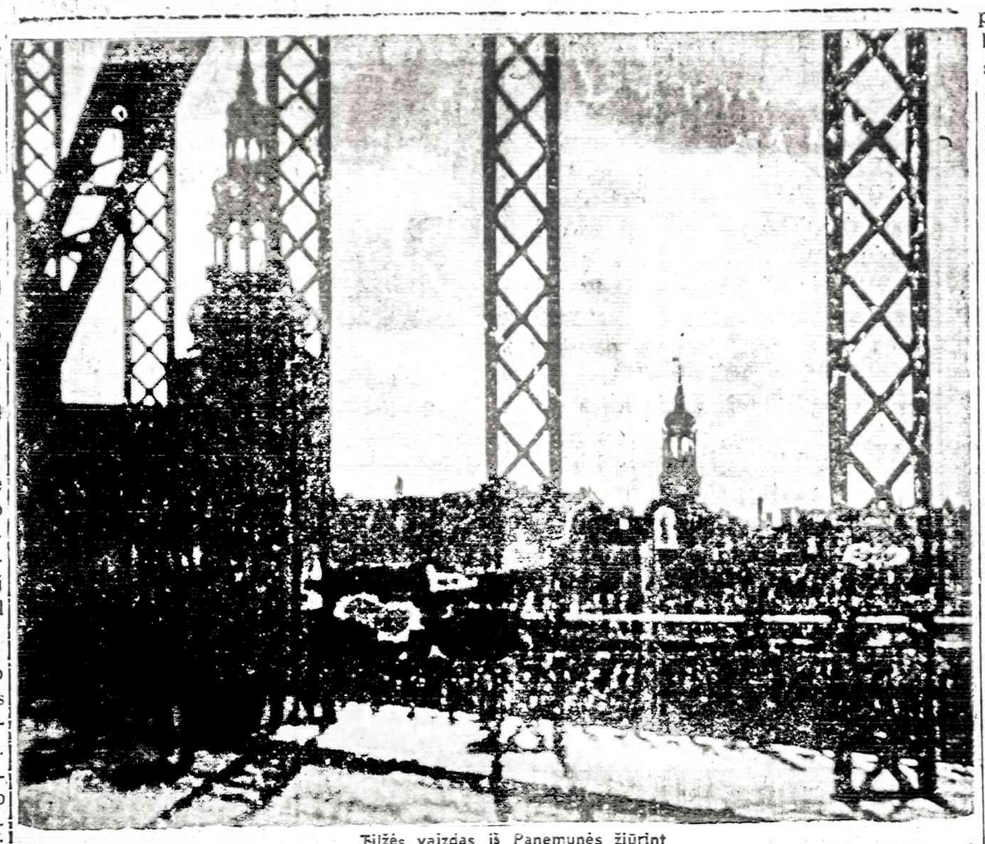

Tilžės vaizdas iš Panemunės žiūrint

LIETUVOS ĄŽUOLAI KANADOS TAUTYBIŲ PARKUOSE

Šiais metais, švenčiant Kanados Dieną, Britų Kolumbijoje, Rosedale tarptautiniame parke, pavadintame "MINTER GARDENS", buvo iškilmingai pasodintas Lietuvos ąžuolas. Prie jo, specialiai pagamintoje memorialinėje lentelėje, yra tokio turinio įrašas: EUROPEAN OAK (QUERCUS PENDUCULATA) FROM LITHUANIA WAS DONATED AND PLANTED BY LITHUANIANS MR. & MRS. FELIX AND STASE VALYS ON BEHALF OF MULTICULTURAL SOCIETY CHILLIWACK ON JULY FIRST, 1983. Apačioje, prie lentelės šono, buvo dar pasodintas gražus rūtų krūmelis.

Šioje iškilmėje dalyvavo Chilliwacko Daugiakultūrinės Draugijos nariai su savo valdyba priešakyje, spaudos, televizijos, radijo atstovai, aldermanas Adrian Prinse, Chamber of Commerce direktorius ir tos Daugiakultūrinės Draugijos pirmininkas Terry Dever, Minter Gardens savininkas Brian Minter ir gausus būrys kviestinių svečių bei sodo lankytojų.

Feliksas Valys yra vienas iš tų pagrindinių steigėjų tos Daugiakultūrinės Draugijos Chilliwacke, B.C., ir joje eina vicepirmininko pareigas. Tas ąžuoliukas, tai jau antras iš eilės pasodintas Kanados tautybių parkuose. Pirmasis buvo padovanotas Thunder Bay lietuvių kolonijai 1978 metais, kuri jau jį turi pasisodinusi savo miesto Tautybių Parke, prie savo lietuviškų paminklų.

Trečias ąžuoliukas buvo tais pačiais metais padovanotas žymiam B.C. lietuvių kolonijos visuomenininkui p. Antanui Kenstavičiui ir jo žmonai Stasei, Hope, B.C., kuris ten puikiai auga ir žaliuoja prie jų rezidencijos.

Feliksas ir Stasė Valiai dar turi vieną likusį Lietuvos ąžuoliuką, dabar jau 4 metrų aukščio, padovanojimui bet kuriai lietuvių kolonijai Kanadoje su sąlyga, jei tos kolonijos atstovas atvyks pas jį asmeniškai pasiimti. Čia paduodamas ir tikslus adresas bei telefonas, kur kreiptis, norint tą ąžuoliuką gauti: F. Valys, 9234 James st., Chilliwack, B.C., V2P 6G9., tel. 604-792-4968 (B.C. provincijoj: 112-792-4968).

Tų ąžuoliukų atsiradimo istorija Kanadoje yra tokia: 1977 metais vasarą F.S. Valiai viešėjo Vilniuje ir ten jiems giminės, per ponią Reginą Žukauskienę, įteikė mieliausią tėviškės dovaną—7 ąžuoliukus, gautus iš Raseinių medelyno. Su dideliu rūpesčiu ir apsauga tie nepaprasti "suvenyrai" sveiki pasiekė laisvą Vakarų pasaulį ir puikiai prigijo svetingoje Kanados žemėje.

Jie augs ir gyvuos šiame krašte per ištisus 2000 metų ir bus liudininkais to fakto, kad, kad daise, čia buvo ir gyveno lietuviai ir juos pasisodino, ir brangino.

Jie yra ir liks didžiausi paminklai mūsų tautos išeivijai.

Pranas U.

Dvasinis jaunuolio stiprėjimas karo baisenybėse

B. Pūkelevičiūtės romane parodomas dvasinis stiprėjimas karo baisenybėse. Jauna Birutė turi pergyventi karo baisumus subombarduotame Dancige ir tai priverčia ją užaugti. Normalus jaunuolis, ar jaunuolė (pavyzdžiui, kaip aš) rūpinasi mažiausiais dalykais: kuo apsivilksiu, eidamas į šokius; man nepatinka, kaip atrodo mano plaukai; kas bus, jeigu niekas su manimi nešoks. Tai mažiukai dalykai Birutė, būdama jauna, taip pat rūpinosi tokiais dalykėliais. Jai "širdies skausmas buvo nepakeliamas", kad berniukai su ja nešoko... Tačiau dalykai pasikeitė karo metu. Dabar reikėjo rūpintis, kad rusai nepaimtų, kad nenušautų, kad bomba nenukristų ant galvos. Problemos dabar pasidarė labai rimtos, bet Birutė išliks, gyvens ir mokės būti laiminga.

Aldis Barškėtis

Iš "Aušros Spindulėlių"

• Išsilavinimas yra tai, kas išlieka, kada mes užmirštame viską, ko mokėmės. *Skinner*

• Trečią valandą visada yra per vėlu ar per anksti daryti tai, ko nori. *Sartre*

• Žmogus yra tik nendrė — silpniausia būtybė pasaulyje, bet galvaojnti nendrė. *Pascal*

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė organizacija, lietuviams ištikimai tarnaujanti jau per 97 metus.

SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbsti ir kitiems, kurie tuos darbus dirba.

SLA — išmokėjo daugiau kaip AŠTUONIS MILIJONUS dolerių apdraudų savo nariams.

SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis. SLA neieško pelno, nariams patarnauja tik savišalpos pagrindu. Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali Susivienijime apsidrausti iki $10,000.

SLA — apdraudžia ir Taupomąja apdrauda — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, siekiančiam aukštojo mokslo ir jų gyvenimo pradžiai.

SLA — vaikus apdraudžia pigia terminuota apdrauda: už $1,000 apdraudos sumą temoka tik $3.00 metams.

SLA — kuopų yra visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės kuopų veikėjus, jie Jums mielai pagelbės į SLA įsirašyti.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centrą:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 W. 30th St., New York, N.Y. 10001

Tel. (212) 563-2210

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

• LITERATŪRA, lietuvių literatūros, meno ir mokslo 1984 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet nesenstą, Vincas Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Joniko, V. Stankos J. Raukčio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rūkštelės ir A. Varno kūrybos poveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik $3.

• DAINŲ ŠVENTĖS LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tautinių šokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojantiems, gėrintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkulisiais. Studija yra 151 pusl., kainuoja $2.

• VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūko aprašytas Juozo Adomaičio — Dėdės Šerno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožų aprašymas, bet tiksli to laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už $2.

• LIETUVIŠKASIS PAMARYS, Henriko Tomo-Tamošaičio įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskričių duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinys iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodami vietovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į vokiečių kalbą. Labai naudingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprūsių žemėlapis. Kaina $6.

• KĄ LAUMĖS LEMĖ, rašytojos Petronėlės Orintaitės atsiminimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pirmaisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius bet kainuoja tik $3.

• JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik a. Jurgio Jakinsko knygoje apie Juliaus Janonio gyvenimą ir poezija. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja $6.

• RATYKINĖS NOVELĖS, M. Zoščenko kūryba, J. Valaitės vertimas. 108 pusl. Knygoje yra 40 sąmojingų novelių. Kaina $3.

Knygos gaunamos Naujienose, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant paštu, prideda šiek tiek pristatymo išlaidoms.

GIFT PARCELS TO LITHUANIA

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

Maistas iš Europos sandėlių.

MARIJA NOREIKIENĖ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737

V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• RŪPESTINGAI ĮSPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šiokiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistininkas

Tel. 476-2206

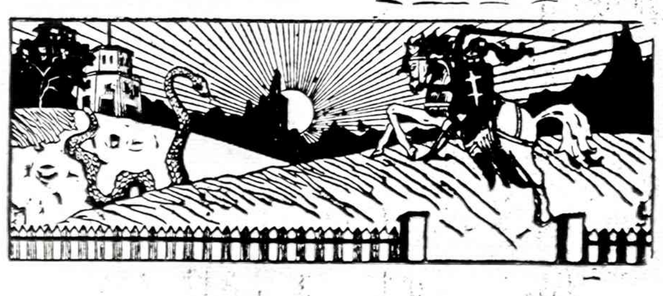

Inž. LIŪDAS MIKŠYS,

50 metų studijavęs, kaip

IŠ PRAEITIES ŪKANŲ ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurion sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunium ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslius vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina $25. Kieti viršeliai. Paštas $2.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily, Except Sunday, Monday and Holidays
by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608 Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS, USPS 374940000

As of January 1, 1980
Subscription Rates:

Chicago $45.00 per year, $24.00 per six months, $12.00 per 3 months. In other USA localities $40.00 per year, $22.00 per six months, $12.00 per three months. Canada $45.00 per year; other countries $48.00 per year.

25 cents per copy

Nuo sausio pirmos dienos
Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiesčiuose:

metams	$45.00
pusei metų	$24.00
trims mėnesiams	$15.00
vienam mėnesiui	$5.00

Kitose JAV vietose:

metams	$40.00
pusei metų	$22.00
trims mėnesiams	$12.00
vienam mėnesiui	$4.00

Kanadoje:

metams	$45.00
pusei metų	$24.00
vienam mėnesiui	$5.00

Užsieniuose:

metams	$48.00
pusei metų	$26.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius, pirmadienius ir šventadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608. Telef. 421-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.

Tiesė ranką, kad tartųsi; išsirinko valdybą, kad nesusitartų

Besklaidant Antrųjų Pasaulio Lietuvių Dienų leidinio lapus, kurie yra skirti "Pasaulio Dienoms" atžymėti, ypač vertas dėmesio tai Br. Nainio jame atspausdintas rašinys "Istorinis žvilgsnis į PLB". Piktas tas jo "istorinis žvilgsnis", paremtas užuominomis ir netiesa. Jis rašo, kad pagal Lietuvių Chartos dvasią, LB-nei priklauso kiekvienas lietuvis. Kažin? Reikia abejoti, ar organizacija gali savintis sau tuos, kurie, jos manymu tik dvasia priklauso, kurie nėra pareiškę savo valios būti jos nariais. Nežinau tokios organizacijos, kuriai priklauso nariai tik pagal dvasią. Man rodos, kad Br. Nainys neturėtų būti jau tiek naivus, kad skelbtų tokį plepalą. Nėra tokios organizacijos, kuri savintųsi visus, kurie būk jai priklauso pagal dvasią. Tokios organizacijos net ir valdžios įstaigos nelegalizuotų, jei ji nepateiktų raštu savo įstatų.

Todėl, pagal Br. Nainio tokią sampratą, LB-nei priklauso ne tik JAV balsavusieji jos tarybon, o jų balsavo palyginamai labai mažas skaičius, mažiausia 25,000 ar net 30,000 lietuvių. Tai tik Br. Nainio fantastinis spėliojimas, neparemtas legaliais daviniais.

Minėtame rašinyje jis paskelbė dar ir kitokių kuriozų. Antai, LB-nę įsteigė VLIKas, lyg Lietuvos vyriausybe save laikąs. Tiesa, kad jis ją įsteigė, bet "falšyva" naujiena, kad VLIKas save laiko Lietuvos vyriausybe. VLIKas, kaip teisininkai aiškina, yra Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas; jis yra ne vyriausybė, o tik lietuvių tautos atstovybė. Patartina Br. Nainiui įsigyti mūsų prominentinio teisininko P. Stravinsko parašytą knygą "Ir Šviesa ir Tiesa". Jei ne savo pinigais, tai LB-nės sąskaita. Tiesa, kad VLIKas įsteigė LB-nę, bet jis ją įsteigė ne politinei veiklai, ar VLIKo veiklai dublikuoti, o rūpintis lietuviška, tautine kultūra. Tai LB-nės pagrindinis ir esminis uždavinys.

Jis aiškina, kad kai vieningas LB-nės rūmas pradėjo dygti, tai pats steigėjas pamažu pradėjo nuo jo toltl, o dabar jau ne tik nusigręžė, bet ir plytelę po plytelės pradeda ardyti. Na, ir pagalvokite, skaitytojai, kiek yra teisinga šio "istoriko" skelbiamoji "tiesa". Kada ir kur VLIKas ėmė tas LB-nės plyteles ardyti? Tai yra gryna netiesa, ši neteisinga jo užuomina nukreipta VLIKo adresu, jį pristatant išeivijai kaip kokį kenksmingą ardytoją.

Arba ir vėl LB-nei kelią pastojo autoritetas ir pasirodė, kad autoritetams demokratiškos nuotaikos nepatinka. Kada ir kur VLIKas pareiškė, kad jam nepatinka demokratiškos nuotaikos? Juk tai netiesa, šmeižianti VLIKą. Nežinia iš kokių įtartinų, VLIKą griaunančių šaltinių jis šią netiesą pasisavino. Iki šiol mūsų išeivija žinojo, jog VLIKas įsteigtas Lietuvos pogrindyje demokratiškų partijų, grupių ir demokratiškais pagrindais, ir kad jam yra svetima diktatūrinė dvasia. Bet Pasaulio Lietuvio, LB-nės oficiozo, redaktorius paskelbė "istorinę naujieną", kad VLIKas ir jo laikysena nedemokratinė.

Jis daro net faktinam LB-nės steigėjui prel. M. Krupavičiui priekaištą, kam jis pranašavo labai liūdną LB-nės likimą, jei ji iškryptų iš VLIKo jai nustatytų pagrindinių nuostatų. Jai tada grėstų didžiausias pavojus, jei jon būtų įvesta politika. Jos vienintelis tikslas — tautinė kultūra. Reiktų tik stebėtis tokiu prelato įžvalgumu, pramatymu, kas įvyktų tada, jei B-nės vadai imtųsi dvigubinti politinę veiklą.

Br. Nainys mini, kad prel. M. Krupavičius buvo faktinis LB-nės įkūrėjas. Liūdna, kad LB-nės seimo metu ne tik jo, bet ir kitų jos steigėjų vardai nebuvo prisiminti. Prelato kapo nesiteikta aplankyti, jo papuošti bent keliais žydinčiais žiedais. Kodėl į šį "Pasaulio Lietuvių Dienoms" skirtą leidinį nebuvo įtalpinta bent minėto faktinio steigėjo nuotrauka?

Jokia šiandien paslaptis, kai LB-nės vadai nukrypo į politinę veiklą, tuo sukeldami mūsų išeivijos tarpe erzelynės, kiek pykčio vienų prieš kitus. Nepajėgdami atlikti politinės veiklos, net už tūkstančius dolerių samdo svetimtaučių komercinę kompaniją. PLB vadai nematė reikalo reaguoti net prieš tokį paskaitininko pasiūlymą, kad jau reikia ištiesti okupantui ranką ir pradėti su juo derybas. Taigi, gyvenimas parodė prie ko toks LB-nės vadų nusiteikimas privedė, kai jie pradėjo savarankiškai politikuoti. Ir VLIKas niekad iš Lietuvių Bendruomenės nereikalavo sau paklusnumo, kai ji vykdė jai skirtą uždavinį tautinėje kultūroje.

Bet Br. Nainiui to dar negana. Jis tame liukusiniame leidinyje išrašė dar ir tokią nesąmonę, būk, VLIKo vadai, o ypač aktyvūs ALTos nariai, ėmė griauti LB-nę, įsteigė savo Reorganizuotąją bendruomenę. Tai tikrai akiplėšiška netiesa. Ją įsteigė buvę trys LB-nės vadai: Juozas Gaila, Alg. Gečys ir pats Nainys. Šis faktas spaudoje jau tiek ir tiek kartų buvo rašytas. Šitoks tvirtinimas, kad minėtų veiksnių žmonės įsteigė RLB-nę, parodo jį esant patentuotu LB-nės "istorijos" klastotoju, kiršinančiu mūsų išeiviją prieš mūsų laisvinimo veiksnius, ir tokia netiesa jis džiugina mūsų tautos okupantą.

Nainys taip pat kaltina, kad LB-nė nepasiekė visuotinumo dėl aukščiau minėtų priežasčių. Bet ji ir tokia, jo numone, vis tik yra pakankamai pajėgi atlikti pagrindinius išeivijos uždavinius. Ji ryškiau už kitus veiksnius pasirodo ir jai "nustatytų nuostatų" ribų, esančiuose Lietuvos laisvinimo ir kitokio pobūdžio politinio darbo laukuose.

Br. Nainys pareiškia, kad B-nės vadai tos pageidaunami vienybės nori, o ją pasiekti labiausiai kliudo tie "pagrindiniai nuostatai". Tai netiesa. Jei LB vadai jos siektų, jie jau seniai būtų pasiekę, bet, deja, jie, matyt, vienybę supranta kitaip. Žinoma, jei Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas paklus LB-nės vadams, tai bus ir vienybė. Deja, jie to niekad nebesulauks, nors Br. Nainys aiškina, kad jau seniai atgyveno savo amžių prieš 34 metus rašyti nuostatai, kad šiandien nereikalingi mandatai, nes be jų bus ramiau. Toks jo svaičiojimas liudija, kad jis iš viso nežino, kas yra VLIKas ir kas LB-nė, kokia jųjų paskirtis.

Jei taip galvos ir Vyt. Kamantas su visa savo valdyba, kaip skelbia nepašauktasis "istorikas" Br. Nainys, tai jo rankos ištiesimas VLIKo pirmininkui buvo tik tuščia ceremonija.

Tikrai, reikia labai ir labai apgailestauti, kad LB-nės vadovavimo neperėmė Kanada. Gal tada būtų papūtę kiti vėjai, kurie būtų atnešę vienybę. Bet dabar, pasiskaičius LB-nės oficiozo redaktoriaus tokius "istorinius" pareiškimus, nereikia laukti stebuklo.

J. KARIBUTAS

PAŽINTIS SU TOLIMAIS KRAŠTAIS

(Tęsinys)

Rytojaus dieną jaučiuosi gerai pailsėjęs. Tad, po pusryčių, traukiau bazaro link. Pagaliau čia daugiau nieko ir nėra. Tiesa, prie bazaro — jį visą perėjus — yra budistų mečetė ir į ją įžengti reikia palikti batai ir nusipirkti bilietą. Nieko ir ten ypatingo. Paslampinėsi, ir gal teks pamatyti kaip susirietę arabai meldžiasi. Tai ir viskas. Bet visai kas kita pasidairyti po tas krautuvėles, pamatyti tiek gerų ir patrauklių prekių, kokių ir Amerikoje negalima matyti. Tai savotiškai įdomu, praktiška, nes labai pigu.

Į Turkiją

Autobusas, kuris veža į aerodiena jau po dvylikos. Ir vėl per Saulė negailestingai kepina, nes dieną jau po dvylikos. Ir vėl per smėlėtą miestą ir laukus dangina mus šoferis. Pigu ir patogu, kai nereikia taksi imti.

Į Istambulą siriškas lėktuvas. Keleivių nedaug. Aptarnavimas nepergeriausias, bet kai tik trijų valandų skridimas — neblogai. Tuščias tas lėktuvas. Suskaitau, be pirmos klasės, apie 58 keleivius. Tik vėliau sužinau, kad tai "domestic" skridimas. Nusileido irgi ne tarptautiniame aerodrome, bet toliau, kur vietiniai skridimai.

Tik pasų kontrolė. Kiek nepatogumo, kai reikia dar iš aerodromo pervažiuoti į tarptautinį. Gerai, kad ir čia pinigų keitimo įstaiga buvo, nes be vietinės valiutos niekur nepajudėsi.

Gražios Istambulo apylinkės. Mus veža pagal vandenyną. Prie krantų gražios vilos ir viešbučiai. Čia jau nebematyti tokių lūšnų kaip Damasko priemiesčiuose. Taip pat ir tvarka bei švara nepalyginama. Viską susumavus, dar verta Istambulą pamatyti ir dėl to, kad čia yra ir istorinių vietovių, kaip tai: Achmedo mečetė, statyta 1616 metais, su milžiniškomis kolonomis; Hagia Sophia, pasaulinio masto šedevras, ir buvę sultano rūmai. Žinoma, tą visą aš jau 1972 metais apžiūrėjau ir savo išleistoje knygoje "Kelionė aplink pasaulį" esu aprašęs. Dabar, nors ir antrą kartą, visvien bus įdomu vėl apžiūrėti. Menu dabar, kad buvo labai įdomu plaukti Bosforo sąsiauriu ir gėrėtis gražiais žaliuojančiais krantais, stabtelėti prie Juodosios jūros ir t.t.

Žinoma, be visų minėtų istorinių žiūrėtinų vietovių, čia turistas dar labai pigiai gali apsipirkti — ypač divonų ir avikailių, tik už trečdalį kainos. Jei pas mus kainuoja apie 300 dol., čia pirksi tik už $100 ir dar būsi šaltais gėrimais pavaišintas. Taigi verta, nes galima vienu šūviu nušauti du "zuikius"!

Apsistojau viešbutyje, kuriame seniau tik pasaulio garsenybės apsistodapo. Dabar jau jis nusenęs ir nauja statyba konkuruoja. Nors brangokas, o vis tebegyvenąs praeitimi. Čia net sąrašą apsistojusiam įduoda, kad supažintum su jo garsia praeitimi, nors dabar kas kita. Viešbučio stilius senoviškas, bet labai gražios banketų salės, svečiams restoranas ir vakarais praži programa. Netoli viešbučio — Amerikos ambasada, uždaryta geležiniais vartais ir stropiai sargybos saugojama. Žinoma, po tokios Irano pamokos, dabar sustiprintas jų budrumas. O kas gali tvirtinti, kad nepasikartos Teherano pamoka?...

Rytojaus dieną nelauktas lietus. Tokia audra, kad bematant visos gatvės patvino. Nesmagu, ypač turistams, kai audra siautėja po lankomą miestą. Bet po poros valandų, vėl viskas kaip nieko nebūta.

(Bus daugiau)

— Maniloje audra išgriovė 800 namų. Ten slankioja tiktai alkani šunys. Žmonėms uždrausta ten pasirodyti.

LEVAS TOLSTOJUS

ŠTAI KUR YRA TIKROJI MEILĖ

Betvarkydamas savo visokių popierių stalčius, jų tarpe pastebėjau gerokai jau pageltusių, mašinėle rašytų lapų pundelį. Pradėjęs juos žiūrinėti, pamačiau, kad bene bus jau labai seniai padarytas Konstatino Petrausko trumpos Levo Tolstojaus novelės vertimas lietuvių kalbon. Kaip šis vertimas atsirado mano popierių tarpe — visai nežinau. Perskaičius, pamaniau, kad gal būtų pravartu jį atspausdinti.

Juozas Žemaitis

Viename mieste gyveno kurpius Martynas AVDIEJIC'ius. Tilpo jis viename vienalangiame rūsio kambaryje, kurio langas buvo prie gatvės, todėl Martynui matydavosi pro šalį praeinantieji žmonės.

Nors tik kojas tematydamas, iš avalynės Martynas pažindavo praeivius. Šioje vietoje jis ilgokai buvo išgyvenęs, tad ir pažįstamų daug turėjo. Retai pasirodydavo batų pora, kurios Martynas kartą ar daugiau savo rankose nebūtų turėjęs. Vieniems puspadžiai jo buvo prikalti, antri palopyti, kitiems pairusi siūlė nusiūta, o dar kitiems viršus ar kulnys taisyta. Tuo būdu pro langą Martynas dažnai matydavo savo darbą.

Martynas visada turėjo daug darbo, nes savo darbą jis visada labai gerai atlikdavo. Gerą naudodavo medžiagą, nebrangininkas buvo, ir visada žodį tesėdavo; jei prašomam laikui darbą atlikti galėjo — pažadėdavo ir tesėdavo, o jei ne — nežadėdavo. Todėl Martynas, kaip amatininkas, visų savo klientų buvo mėgiamas ir vertinamas.

Ir šiaip Martynas buvo geras žmogus. Besiūdamas, vis dažniau susirūpinęs pamąstydavo apie Dievą ir apie savo sielą.

Kai Martynas dar pas meisterį dirbo, mirė jo žmona, palikdama jam auginti tik trijų metų sūnelį. Kiti jų vaikai anksčiau buvo išmirę.

Pradžioje Martynas manė našlaitėlį atiduoti į kaimą, savo sesers šeimon auginti. Pagailo, tačiau, tėvui sūnėlio: persunku bus mažulėliui svetimoje šeimoje augti, — pagalvojo Martynas ir paliko Kapitošką prie savęs.

(Bus daugiau)

ANDRIUS NORIMAS

MIŠKE

R. LB-nės Kultūros tarybos skelbto konkurso premijuota novelė.

(Tęsinys)

— Deja... Jau jie tai padarė! Tikėk man — dėmė krinta, bet tik ne tau! Lenkai parodė savo tikrąjį veidą! Nors aš taip pat esu lenkų tautybės, bet užtat kilimo lietuvis! Todėl tokį jų pasielgimą netoleruoju! Betgi tu! Tu, Kastantai, parodei savo didelius gabumus! Už tai aš tau suteiksiu progos tobulintis muzikos mene, duosiu lėšų. Juk minėjai man apie tai, ar ne?

— Taip, jūsų šviesybe... Konservatorijos man dar per maža. Būtinai turiu pagilinti žinias polifonijoje, net būtinai praeiti kontrapunktą, o dar reikia kompozicijos pasimokyti... O Leipcige yra puikiausi profesoriai, kaip Reinecke, Jadassohn ar Regeris!...

— Gerai, gerai! Sakai, Leipcige? Juk tai Vokietijoje, ar ne?

— Taip, jūsų šviesybe... Argi būtų per toli?

— O, ne, Kastantai! Niekur man ne per toli siųsti tave tobulintis!... Mes apie tai pakalbėsime vėliau... O dabar pažadėk man šiendien pas grafą Tiškevičių paskambinti svečiams savo simfoniją "Miške". Kai baigsi skambinti, aš visiems paskelbsiu apie konkurso išdavas...

— Argi tai būtinai reikalinga, jūsų šviesybe? Juk nelaimėjau...

— Leisk man pačiam spręsti! Vadinasi, prižadi paskambinti? Juk savo kūrinį moki atmintinai, aš manau?

— Taip, moku... Kaip gi aš jums atsidėkosiu, jūsų šviesybe... jūs mane išauginote muziku!

— Na, na, na!...

Kunigaikštis atsigynė nuo kompozitoriaus impulsyvumo išreikšti savo dėkingumą, bet jo veide švietė pasitenkinimas, nes iki šiol iš Čiurlionio išgauti padėkos žodį nebūdavo taip lengva.

— Esu labai laimingas! O konkursas, arba premija, man visai nesvarbu!

Nuėjęs prausyklon plauti prieš vakarienę rankų, Čiurlionis suspaudė sunertus rankų pirštus, ištiesė rankas priekin, o pirštai sutratėjo. Iškėlęs galvą aukštyn, pats sau negarsiai, bet tvirtai pažadėjo:

— Didžiuojuos, būdamas Kęstučio, Birutės, Vytauto, Algirdo, Kazimiero ainis! Man artimesnė Jūratės su Kastyčiu, Eglės žalčių karalienės ar Margirio dvasia, kaip Piastų, Mieškų, Boleslovų ar kitų lenkų didikų praeitis. Nuo šios dienos kalbėsiu namie ar su savais žmonėmis tik lietuviškai! Graži, garbinga, sena mūsų kalba! O savo mielai tautai kursiu naujas simfonijas, fugas ar sonatas... ar paprastas dainas, imdamas joms dvasią iš lietuviškų žmonių, iš Lietuvos miško, iš Baltijos pajūrio!

Sunkiai sunkiai atsiduso, paskui užmerkė akis.

— O, Marija! Tavo vaizdo aš niekad nepamiršiu! Bet nenoriu nei tau, nei sau nelaimės... Gyvenk laiminga savo prabangoj... Galingasis Parkūnas nesudaužys Jūratės rūmų! Tik Kastytis amžinai kentės... o tu liksi man ta pati, nepasiekiama dievaitė!

(Pabaiga)

IŠ VIRŠAUS

VAKARŲ VĖJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina $5. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsite pinigus tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikos
Medicinos direktorius
1938 S. Manheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3—9 darbo dienomis
ir kas antrą šeštadienį 8—3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. 233-8553
Service 855-4506, Page 06058
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS,
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Valandos: antrad. 1—4 popiet,
ketvirtad. 6—7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880,
Rezidencijos telef.: 448-5545

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS
Prostatos, inkstų ir šlapumo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Plina apdrauda
ŽEMA KAINA
Priimam Master Charge
ir VISA korteles.
R. ŠERĖNAS. Tel. 925-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Šeštadieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stoties WOPA - 1490 AM
transliuojamos iš mūsų studijos
Marquette Parke.
Vedėja — Aldona Daukus
Telef.: 778-1543
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"
KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Programos vedėja
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 8:30 val. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties,
banga 1450 AM.
St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p.
iš WTIS stoties, 1110 AM banga.
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5374

TĖVIŠKĖ IŠ TOLO — TREMTINIO DALIA

Faustas Kirša gimė 1891 m. Zarasų apskrityje ir mirė Bostone 1964 metais. Jis buvo estetinės krypties poetas. Jo poezijos rinkiniai buvo išleisti nepriklausomoje Lietuvoje ir Amerikoje. Kai jis buvo jaunesnis, jo eilėraščiai buvo linksmesni, bet vėliau — pilni gilių minčių. Eilėraštyje "Smūtkelis" Kirša vaizduoja senuką, kuris moka gražiai drožinėti. Vieną kartą, skausme paskendęs dėl į Sibirą išvežto sūnaus, jis pradeda drožinėti statulėlę — Smūtkelį. Senukas kenčia ir savo sielos skausmą sudeda į drožiamą Kristų:

Jis pats savo širdį, kančią [kryžiavoja:
Dievui veria šoną ir subado [kojas.
Ant galvos vainiką iš erškėčių [pina,
Baltą medį drasko, drožia ir [kankina.

Užbaigta statulėlė jį suramina. Pabaigęs drožti, jis pats mato stebuklą: apie Kristaus galvą sušvinta spinduliai. Bet antrasis stebuklas įvyksta jo širdyje. Senukas nuneša smūtkelį į šventovę, kur jis gali ir kitus paguosti:

O kai jis Dievulį nunežė [šventovėn,
Viso krašto žmonės grįžo į [dorovę.

Senuko rankų darbas — statulėlė pasitarnavo žmonėms ir tautai.

Eilėraštyje "Aš palikau tėvų statytą namą" Kirša grįžta į savo sodžių — mintimis. Jis vėl mato tėvų statytą namą. Ten jo giminė šimtmečiais gyveno, bet ten jau "nebus manęs ir daugelio iš mūsų, Bet ten lankysis giminių dvasia".

Poetas atsimena, kaip jo motina keliaudavo į bažnyčią. Jis mato visų šeimyną linksmą ir laimingą. Jam atrodo, kad nieko nėra pasaulyje brangesnio, kaip tėviškė. Jis atsimena net paprasčiausius dalykus ir jais džiaugiasi.

Tačiau dabar viskas pasikeitė. Poetas galvojo, kad, praūžus karo viesului pro jo gimtinę, neliko nieko sveika gimtajame sodžiuje, viską karas sunaikino. Vaizdai pasiliko tik jo atsiminimuose. Kadangi F. Kirša gyveno svetimame krašte, jis jautė gilų ilgesį savo tėvynei.

Beatričė Sturonaitė, VIII kl.
Iš "Aušros Spindulėlių"

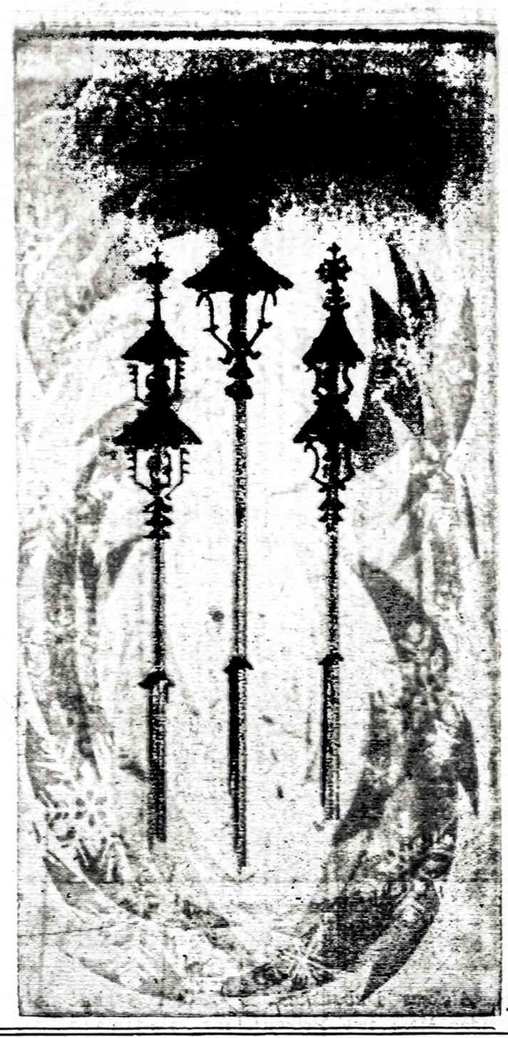

TRYS PARŠIUKAI MARQUETTE PARKE

Kartą gyveno trys paršiukai Marquette Parke. Kai jie užaugo, išėjo iš namų ieškoti turto ir laimės.

Pirmas paršiukas buvo didelis išdykėlis ir vis norėjo žaisti, juokauti, ir, žinoma, žaisti su savo "Atari". Jis susirado pigų, nestiprų namą ir jame apsigyveno. Įsikraustęs tuoj nubėgo pas brolį pasižiūrėti, kaip jam sekasi.

Antrasis paršiukas, kaip ir jo brolis, buvo išdykėlis ir tinginys. Jis susirado pigų namą, įsikraustė ir su pirmuoju broliu nuėjo pas trečiąjį.

Trečiasis nebuvo, kaip pirmieji du. Jis buvo darbštus ir išdykavo tik tuomet, kai visi darbai buvo pabaigti. Jis susirado didelį, stiprų namą Talman gatvėje ir įsikraustė. Pirmieji du, pamatę kaip jis smarkiai dirbo, juokėsi ir nubėgo į savo namus pažaisti su savo "Atari".

Kitą dieną buvo rinkimai. Čiakiečiai turėjo išsirinkti burmistrą savo miestui. Visi politikieriai vaikštinėjo visur ir rinko balsus. Taip vienas labai smarkus politikierius priėjo prie pirmojo paršiuko namo, pasibeldė į duris ir tarė:

— Labas. Prašau balsuoti rytoj už mane. Jeigu nebalsuosi, tai tavo namą nugriausiu.

Paršiukas išsigando ir pro uždarytas duris suriko: "Ne!" Jis norėjo balsuoti už kitą kandidatą. Už poros minučių atvažiavo traktorius ir pradėjo griauti jo nestiprų, pigų namą. Paršiukas išlindo pro užpakalines duris ir nubėgo pas antrąjį savo brolį.

Netrukus ir ten išgirdo beldimą į duris. Buvo atėjęs tas pats politikierius:

— Labas, prašau rytoj už mane balsuoti. Jeigu ne, tai aš jūsų namą nugriausiu.

Abudu paršiukai sušuko: "Niekados!" Kaip ir prieš tai, atvažiavo traktorius ir pradėjo griauti namą. Abudu paršiukai pasigriebė "Atari", televiziją ir žaidimus, ir nubėgo pas trečiąjį brolį. Jie tuos dalykus ten nusinešė, nes šis brolis "Atari" neturėjo.

Abu paršiukai išsigandę ir pavargę pasakojo nustebusiam broliui, kas atsitiko. Jis jiems ramiai pasakė.

— Nesirūpinkit. Šitas namas yra stiprus ir joks traktorius nenugriaus.

Staiga pasigirdo beldimas, o politikierius jiems tarė:

— Labas, prašau rytoj už mane balsuoti. Jeigu ne, tai aš jūsų namą nuversiu.

— Tik pamėgink. Mes už tave nebalsuosim, — atsakė trečias paršiukas.

Atvažiavo traktorius ir mėgino namą griauti, bet tas buvo stiprus. Tuomet politikierius mėgino lįsti per kaminą, juos namuose pagauti ir išvaryti. Paršiukai, surado didelį kito kandidato paveikslą ir padėjo židinyje po kaminu. Kai politikierius pamatė savo varžovo nuotrauką, manė, kad tai tikras žmogus. Jis išsigandęs nušoko nuo stobo ir išbėgo iš Marquette Parko apylinkės.

Paršiukai labai nudžiugo, įsijungė savo "Atari" ir žaisdami juokavo visą dieną. Kitą rytą visi balsavo už savo kandidatą. Vėliau jie sužinojo, kad laimėjo kaip tik tas, už kurį jie visi trys balsavo.

Viktoras Puodžiūnas, VIII kl.
Iš "Aušros Spindulėlių"

The American Kitchen
of Anthony Dias Blue

PINEAPPLE SPARERIBS

Pork and fruit go well together, and the combination of spareribs with the sweet and sour taste of pineapple is a natural.

Before being cooked over a charcoal outdoor grill, spareribs should be precooked by being boiled until tender. This process of partial cooking is called parboiling.

If you are unable to devote the time or the refrigerator space to the marination procedure in this recipe, just omit the step. The ribs will taste a little less of pineapple, but they'll still be quite delicious.

This rather robust dish is ideal for a barbecue party. For larger groups, allow 1 pound of spareribs for each person and increase the amount of basting sauce accordingly. Accompany the ribs with cold potato or macaroni salad, sliced tomatoes, toasted French bread, and the pineapple sauce for dipping.

Serve beer, iced tea, Sangria, chilled rose wine, or the white wine you used to make the sauce — a cold Chablis or Soave.

Grilled Pineapple Spareribs

Degree of difficulty: Easy — *Servings: Six*
Time: 1 hour, plus 1 day of marinating — *Cost: Moderate*

Ingredients:
- 6 pounds spareribs, trimmed of excess fat
- 1 large can (46 oz.) pineapple juice
- 1 can (8¼ oz.) crushed pineapple, undrained
- 1 cup dry white wine
- ½ cup lemon juice
- 2 cloves garlic, minced
- 2 tablespoons soy sauce
- 1 tablespoon molasses or brown sugar
- 2 tablespoons vegetable oil
- ½ teaspoon pepper

- Parboil the spareribs in simmering water for 30 minutes.
- Place the ribs in a roasting pan and pour the pineapple juice over them. If the juice doesn't quite cover the ribs, top off with water. Refrigerate for 24 hours.
- Meanwhile, prepare the basting sauce. Combine the crushed pineapple and its liquid, the wine, lemon juice, garlic, soy sauce, molasses or sugar, oil and pepper, in a saucepan. Bring to a boil and simmer for 10 minutes.
- When ready to grill, place the ribs 6 to 8 inches above a medium hot fire, and cook, turning frequently, for 30 minutes.
- During the last 15 minutes of cooking, baste often with the pineapple sauce, saving some of it to serve with the ribs.
- Remove ribs to a warm platter, cut into individual ribs, and serve.

A Consumer Service from the CYANAMID Agricultural Division.

BIELIŪNAS
LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA
4348 So. California Avenue
Tel. — 523-3572

GORDON
Funeral Home and Cremation Service
Charles Stasukaitis
FD. LE.
(312) 226-1344
1729 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608
24 Hour Service

EUDEIKIS
GAIDAS -- DAIMID
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742
4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME
1424 South 50th Avenue
Cicero, Ill. 60650
Tel.: 652-5245
TRIJŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO ŠERMENINĖ
Patarėjai ir laidojimo direktoriai:
JEAN VANCE ir GEORGE SORINI
Aikstes automobiliams pastatyti

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS
LACKAWICZ
Laidotuvių Direktoriai
2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. 974-4410

VASAITIS-BUTKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

E. T. RAŠO

Kad jau aną dieną prisistačiau ir pasižadėjau daugiau rašyti, tad šiuo kart, kas paskutinėmis dienomis man atrodo aktualiausia, pasisakysiu apie ateinančią Pavergtųjų Tautų Demonstraciją, kuri įvyks šio liepos mėn. 22 d., penktadienyje, 2 val. p. p., Daley Plaza aikštėje.

Esu įsitikinęs, kad visos jūsų patriotinės organizacijos, įvairių partijų vadovybės, Liet. B-nės ir pati Amerik. Liet. Taryba turėtų visus lietuvių giminės žmones plačiai painformuoti apie Pavergtų Tautų Savaitės — penktadienio demonstracijos reikšmę ir jūsų visų pareigas tos dienos akyvaizdoje.

Mano tikslas ne jus informuoti, bet išsikalbėti. Tokia savaitė kas metai paties Amerikos Prezidento oficialiai yra skelbiama, ne tik jums lietuviai, bet ir visoms raudonosios pabaisos pavergtom tautom, duodant progos visiems viešai paskelbti protestą prieš jos vykdomą terorą ir tautų genocidą.

Taip, tai taip, bet man kas metai darosi vis liūdniau ir liūdniau...

Kadangi jūsų tarpe vis dar tebeprisilaikau, tad jums ir noriu pasisakyti, kodėl man liūdna.

Jau rašiau, kodėl pas jus prisiglaudžiau ir su pasididžiavimu visuomet jumis džiaugiuosi, bet dabar... Dabar kažkas su jumis pradėjo darytis. Jūs labai pasikeitėte...

Žinoma, universe viskas keičiasi, medžiagų apykaita vyksta, bet kad jūs pradėjote keistis pačiuose savo dvasios pagrinduose, čia, tai jau nebegerai. Kažkur dingo jūsų dvasios didybė, savigarba, valios galybė ir jūsų nepalaužiamoji kovos dvasia. Kažkaip suglebote ir nebesusivokiate visokių melų ir gero gyvenimo košmare.

Prisimenu kaip dar prieš dešimtmetį miesto centre užpildydavote didžiąją dalį, šio protesto parado. Važiuodavo jūsų išpuošti paradiniai vežimai, žygiuodavo gretos uniformuotų šaulių ir skautų, daugybė jaunimo ir kitų, įvairių organizacijų gretos ir visi su protesto šukiais bei tautinėmis vėliavomis rankose. Pagautas kovingumo jausmo ir aš pats, ne kartą, žengiau jūsų gretose. Manau, tepamato laisvieji svetimtaučiai, kad minios žmonių ir tautų yra šblokšta iš savųjų žemių ir ten, ne raini kačiukai žaisti pasiliko, get kraujo ir teroro ištroškusios žmogžudžių ordos.

Daug gerų ir atkaklių žmonių ryžtingai pasidarbavo ištraukdami mus iš tų ordų, vis dar tebesiekiančių, kruvinųjų rankų ir padėjo įsitaisyti naujose gūžtose. Ir ar nešaukėte tada, kad mes visi dabar esame savo giminės ambasadoriai.

Gražiai ir didingai tada protestavote dėl sau ir savo pasilikusiems broliams padarytos skriaudos.

Dabar. Dabar kas metai jūsų gretos vis mažėja ir mažėja. Man ktista... Atrodytų, kad jūsų žemė ir vergijoje likusieji broliai jau laisvi. Dar keisčiau, kad jūs patys, niekieno neverčiami, Tragiškojo Birželio dieną pasiskelbėte "Laisvės Diena" ir dar džiaugiatės, kad, štai, net pats Amerikos prezidentas ant dokumento pasirašė. Kas prezidentui... Ką patys suformulavote, gražiai pabirėdę ir dar gražesniais vardais pasivadinę jam pakišote tą ir pasirašė. Kas jam... Jo ir jo pavaldinių galvos užimtos milijonais savo pačių krašto ir visos jūsų planetos reikalais. Raudonoji dvasia kėsinosi į viso pasaulio laisvę. Bet jūs, jūs neturite kuo pasiteisinti. Tą dieną, kuri yra jum liūdniausia ir pati žiauriausia jūsų visoje istorijoje, jūs pasiskelbėte sau "Laisvės Diena". Kokie suglumę, ir ar jums ne gėda... Juk ir pats žiauriausias jūsų tautos priešas tą pačią dieną švenčia "Laisvės Dieną". Nuo pačių pirmųjų dienų jūsų tautos budelis pradėjo šaukti, kad jus išlaisvino... ir tebešaukia kasdien iki dabar. Kas pasidarė? Ar jūsų smegenis tortai ir konjakai suėdė ar bešokdami ant savo tautos karsto juos išdulkinote. Kur yra toji jūsų laisvė? Pabuskite ir prisiminkite kas tą dieną vyko jūsų senos giminės žemėje... Ir dabar, tebevyksta. Vietoje, kad apraudojus giminės žiauriausią tragedijos dieną, kartu su pavergėjų ordomis, jūs džiūgaujate kokia tai barbarų sugalvota "Laisvės Diena".

(Bus daugiau)

TRUMPAI

★

— *Pranešė mums Edward McHale,* kad jo motina Isabelle Galminaitė McHale, gyv. Chicagoje, staigiai mirė praeitą savaitę sulaukusi 60 m. amžiaus. Ji gimė Lietuvoj, Mažeikių aps., Laižuvej. Niliūdę liko 3 sūnūs: Thomas, Robert ir Edward bei duktė Maureen Marconi.

Reiškiame gilią užuojautą šeimai.

— *A. Vidutis,* iš St. Petersburg Beach, Fla., užmokėdamas sąskaitą, pridėjo $10 Naujienų paramai.

Dėkui.

— *Mikas Kujus,* iš 18-tos apyl. Chicagoj, lankėsi Naujienose. Dėkui už vizitą, gražius pokalbius, pratęsimą metams prenumeratos, ir už $10 Naujienų paramai.

— Sekantieji skaitytojai pratęsė prenumeratas vieneriems metams ir parėmė Naujienas: $10 — *Joseph Širvaitis,* iš Detroit, Mich.; $2 — *Ignas Vegis,* iš Hamilton, Ont.; po $5 už kalendorių — *S. Merkevičius,* iš Marquette Parko ir *V. Paliulis,* iš Gensevoort, New York.

Ačiū visiems.

— Sekantieji skaitytojai pratęsė prenumeratas pusmečiui ir parėmė Naujienas: $10 — *Jonas Kutra,* iš Santa Monica, Calif.; $8 — *Petras Grinkevičius,* iš So. Boston, Mass.; po $6: *Vladas Kenstavičius,* iš Marquette Parko. *J. Klimovich,* iš šiaurės Chicagos, *Alfonsas Kizlaitis,* š Cicero, Ill., *J. Plaušinaitis,* iš Brighton Parko ir *Valentina Sandau,* iš Brighton Parko; po $3: *A. Bartašiūnas,* iš So. Boston, Mass., *Aleksas Dubauskas,* iš Cambridge, Mass., ir *V. Žalkauskas,* iš Washigton, Ill.; $2 — *C. Strolo,* iš Pompano Beach, Fla., bei $3 už kalend. *Michalina Pechukas,* iš Oak Lawn, Ill.

Širdingai dėkojame visiems.

— **Kas nori aplankyti** Kanadoje vykstančią lietuvių skautų stovyklą rugpiūčio 5-8 dienomis, tai prašome paskambinti Aldonai — 471-0811. (Pr.)

— **Penktadienį Daley aikštėje** Rambyno šokėjai pašoks lietuviškus tautinius šokius.

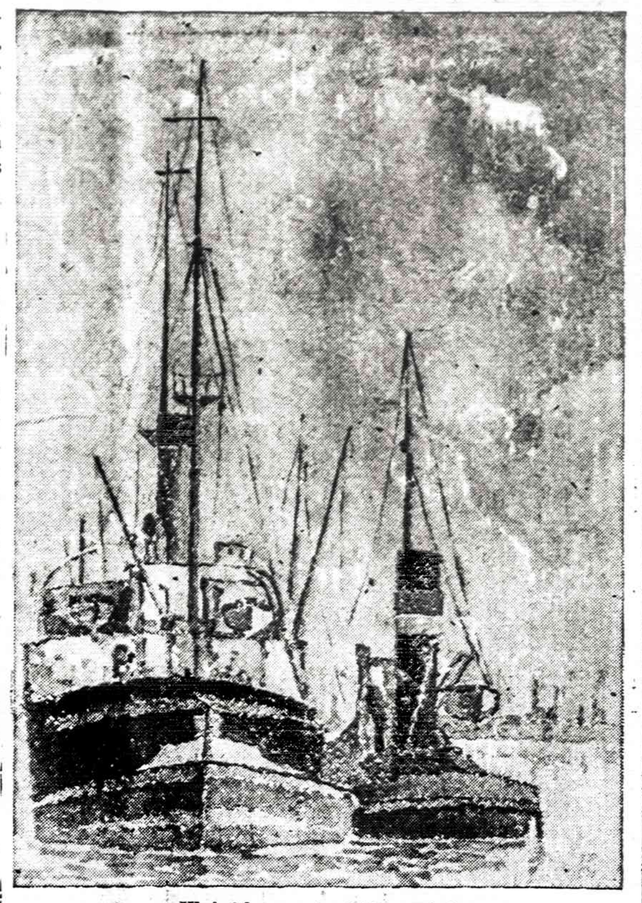

Klaipėdos uostas 1931 metais

(J. Laurinavičiaus drožinys)

TAISOME KOREKTŪROS KLAIDAS

Žurnalistas Jonas Januškis, buvęs Keleivio redaktorius, mirė prieš 20 metų, o ne prieš 30, kaip š.m. birželio 30 d. Naujienose buvo atspausdinta. Jis mirė 1963 m. liepos 1 d.

Januškis gimė ne Čekių kaime, kaip tame pačiame numeryje vienoj vietoj buvo atspausdinta, bet Čekų kaime.

N. Red.

— Turkų vyriausybė patenkinta, kad prancūzai ryžosi ištirti, kas išsprogdino turkų lėktuvą Orly aerodrome Paryžiuje.

— Penktadienį lietuviai, latviai ir estai susirinks Daley aikštėje pavergtų tautų protestui.

— Buvęs prez. Carteris nemano, kad pavogti rinkiminių debatų dokumentai būtų turėję tokios didelės rinkiminės svarbos.

— Prez. Carteris mano, kad Reaganas gerai padarė, pravesdamas Kongresui ištirti visą reikalą.

Aleksas Ambrose,

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJOS

autorius,
paruošė, sutvarkė ir išspausdino geriausią
Chicagos lietuvių istoriją
(1869 — 1959 metai).
664 psl., vardynas.
Minkšti viršeliai. Kaina $15.
Persiuntimas — $1.

1967 metais išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija

Naujai pasirodžiusi
DR. ANTANO RUKŠOS
619 puslapių, kietų viršeliu knyga

KOVOS DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

Lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia
Vardynas ir trumpa angliška santrauka

KAINA — $17. (Persiuntimui pridėti $1)
Siųsti čekį:

Naujienos, 1739 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608

$250 to $500 WEEKLY PAYCHEKS
(FULLY GUARANTEED)

working part or full time at home.

Weekly paychecks mailed directly to you from Home Office every Wednesday. Start immediately. No experience necessary. National Company. Do your work right in the comfort and security of your own home.

Details and application mailed.
Send your name and address to:

AMFICO, Hiring Dept. 77, 1040 Lone Star Dr.,
New Braunfels, TX. 78130.

JAU ATSPAUSDINTA
J. KLAUSEIKIO KNYGA
BRONIO RAILOS NUSIBASTYMAI

102 pusl. Minkšti viršeliai. Fotografijos.
Kaina —$3, persiuntimas paštu — $1.
KNYGĄ IŠLEIDO CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJA.
Knygą galima gauti Naujienose ir pas K. Janutą, arba rašant tokiu adresu:
Mr. K. Januta,

2818 Avenal St., Los Angeles, CA 90039

REAL ESTATE

Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOŠIMČIAIS MĖNESINIAIS ĮŠIMOKĖJIMAIS.
DĖL VISŲ INFORMACIJŲ KREIPTIS Į:
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS
NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAI.
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
5529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

KAM MOKĖTI NUOMĄ?
GERIAU SKOLĄ.

Gražus mūrinis, 5 kamb., 2 mieg. Rūsys ir aukšta pastogė. Garažas. 30 pėdų sklypas. 71-ma ir Francisco. Nebrangus.

2 butų medinis — 5 ir 4 kamb. Didelė pastogė. Garažas. Arti mokyklų. Brighton Parke. $35,000. Mažas įmokėjimas, savininko paskola.

ŠIMAITIS REALTY
INSURANCE — INCOME TAX
2951 W. 63rd St.
Tel.: 436-7878

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikalu Jums gali daug padėti teisininko Prano ŠULO paruoštą, — teisėjo Alphonse WELLS peržiūrėta "Sūduvos" išleista knyga su legališkomis formomis.

Knyga su formomis gauna ma Naujienų administracijoje

"LIUCIJA"

Miko Šileikio apsakymų knyga "Liucija" jau atspausdinta. Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina $5. Gaunama "Naujienose" ir pas autorių: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesčiuose, greit, garantuotai ir sąžiningai.
KLAUDIJUS PUMPUTIS
4514 S. Talman Ave.
Tel. 927-3559

DĖMESIO
62-86 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI
Tiktai $120 pusmečiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams. Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
Tel. 523-8775

Dengiame ir taisome visų rūšių stogus. Už darbą garantuojame ir esame apdrausti.
ARVYDAS KIELA
6557 S. Talman Avenue
Chicago, IL 60629
434-9655 ar 737-1717

A. TVERAS
Laikrodžiai ir brangenybės
Pardavimas ir Taisymas
2646 West 69th Street
Tel. REpublic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus
P. NEDAS, 4059 Archer Avenue,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

M. ŠIMKUS
Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7436
Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

Homeowners Insurance
Good service/Good price
F. Zapolis, Agent
3208½ W. 95th St.
Everg. Park, Ill.
60642 - 424-8654
State Farm Fire and Casualty Company
Home Offices: Bloomington, Illinois

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
Darbo valandos: Kasdien: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro.
Šeštad.: nuo 9 val. r. iki 12 val. d.
Ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162
2649 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

ADVOKATŲ DRAUGIJA
V. BYLAITIS
ir V. BRIZGYS
Darbo valandos:
Nuo 9 ryto iki 5 val. popiet.
Šeštadieniais pagal susitarimą.
6606 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel.: 778-8000

• O, kaip puiku žinoti šį bei tą. *Moliere*

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS